

Д. Є. Макаренко

Бурксер Євген Самійлович

БУРКСЕР Євген Самійлович (23. 07(04. 08). 1887, Одеса – 25. 06. 1965, Київ) – геохімік, хімік-неорганік. Чоловік [В. Бурксер](#). Доктор хімічних наук (1943), професор (1937), чл.-кор. АН УРСР (1925). Закін. Новорос. університет в Одесі (1909). Брав участь у рев. студент. русі, перебував рік у Парижі, де вперше ознайомився з працями у галузі радіоактивності. 1907–08 був чл. селян. спілки і партії есерів. Після закінчення Університету працював там над дослідж. радіоактивності калійних мінералів під керівництвом проф. М. Сидоренка. 1910–26 – зав. Радіол. лаб. при Одес. відділ. Рос. тех. товариства. Від 1911 видавав праці цієї лаб. за влас. редакцією. Організував низку експедицій з вивчення радіоактивності одес. лиманів, мінерал. вод Кавказу, Криму, Бессарабії, України та ін. Під час 1-ї світової війни організував протигазові хім. курси, експедиції для дослідж. покладів мінералів, виробництво фосфатно-кислого амонію. Одночасно 1917–19 керував одес. курортами, відтоді – постій. чл. курорт. колегії. 1922–27 – проф. 1-ї категорії, завідувач кафедри неорганіч. хімії і дир. Одес. хім. інституту. 1925 виїздив до Німеччини для ознайомлення з остан. досягненнями у галузях хімії та радіології. 1926–32 – директор організованого ним Н.-д. хім.-радіол. інституту. Від 1932 – директор Укр. філії Інституту рідкіс. металів (Одеса). Розробив методику добування солі літію зі сподумену, солей рубідію і цезію. Роботи Б. у галузі вивчення рідкіс. елементів дали змогу розробити методику отримання солей торію та ін. з вітчизн. сировини. Радіол. дослідж. виявили в Україні високорадіоакт. води у Новограді-Волинському, пояснили їх генезу і сприяли виявленню низки газів, що містять гелій. Вивчено склад природ. газів України і Криму. Б. розробив методику і провів роботи з визначення віку осадових гірських порід за гелієм і радіоактивністю. 1938 переїхав до Києва, де очолив відділ геохімії в Інституті геол. наук АН УРСР. Вивчав гірські породи,

мінерал. води, лікувал. грязі, проблеми технології рідкіс. і розсіяних елементів. Належність свого часу до партії есерів позбавила Б. можливості стати академіком. 1959 у своєму Інституті Б. впровадив визначення віку гірських порід за природ. радіоактивністю калій-аргоновим, рубідій-стронцієвим і свинцево-ізотопним методами. Під його кер-вом було досліджено речовин. склад і фіз. властивості метеоритів. У 1950-х рр. за сумісн. викладав на геол. факультеті Київ. університету.

Основні праці

Спроби визначити рубідій в воді Чорного моря // Зап. фіз.-мат. відділу ВУАН. К., 1925. Т. 1, вип. 3 (співавтор); Досліди над радіоактивністю деяких джерел Волині // Там само. 1928. Т. 3, вип. 1; Солоні озера і лимани України: Гідрохім. нарис // Там само. Т. 8, вип. 1; Аэрохимические исследования на Украине. К., 1951; Комплексное использование соляных ресурсов Сиваша и Перекопских озер. К., 1958; Використання природних лікувальних ресурсів України. Мінеральні води, лікувальні грязі, клімат. К., 1959 (співавтор); Характеристика стандартных радиоактивных минералов для определения абсолютного возраста свинцовым методом // Тр. 9-й сессии Комиссии по определению абсолют. возраста геол. формаций. Москва; Ленинград, 1961 (співавтор).

Рекомендована література

1. Євген Самійлович Бурксер // ГЖ. 1965. № 5;
2. Бурксер Євген Самійлович // Історія АН УРСР. Т. 2. К., 1967;
3. Указатель работ сотрудников Института геологических наук АН УССР. 1926–1974. К., 1976.

Бібліографічний опис:

Бурксер Євген Самійлович / Д. Є. Макаренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-38087>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).